

Сценарий:

« Хомурдуос оҕото күүһүннүүн араһар.» Орто белэх оҕолоругар аналлаах сценарий.

Соруктара:

Музыка , поэзия, хамсаныылаах уонна театриализованнай оонньуулар комолорунэн оҕо күүһүннүү костуулэр тустарынан билиитик бигэргэтии уонна кэнэтии.

Оҕону тутта айыыга , хомоҕой хамсатыылары , соптоох интонацияны , этигэн мимиканы булууга коҕулээһин.

Айылбаҕа уонна кини олохтоохторугар :

Кыылга –суолгэ ,хамсыыр –харамайга , уунээйигэ харысхаллааах сыһыаны иитии.

Оонньуур оруоллар:

Уулахан дьон:

Ытааччы ,

Күүһүн ,

Хомурдуос ,

Тыа иччитэ – Лесовик.

Оҕолор :

Баҕачааннар ,

Бырдах,

Кымырдаҕасчааннар,

Кубахчаан,

Саһылчаан,

Эһэ,

Барабыайчаан.

Киэргэтии :

Күүһүннүү тыа, тыа сазатыгар-хатынчаан , тыа иччитин Лесовик кыракый балаҕан дьийэтэ ,бадараацца – баҕачааннар, кымырдаҕастар Т.Агафонова « Күүһүннүү ырыа», залга оҕолор киирэллэр.

Ытааччы :

Дьиктитэ суох олоххун олоҕорбокку

Куһунну тыа – бу эмиэ дьикти.

Аптаах остуоруйа тыата

Биһигини ыалдьыттата ынырда.

1 оҕо :Тыал . Сэбирдэх туһуутэ.

Котоллор комус сэбирдэхтэр

Бу биһиэхэ Куһун кэллэ

Озолорго уорууну азалаа.

2 оҕо:Суолу –киһи , ыллыгы

Кун сарданата кулумнэттэ.

Ардах хурустаал таммазын

Сэбирдэххэ туһэрдэ.

3 оҕо : Сэбирдэхтэр хатын лабаатыттан

Комус кургуомунэн котоллор,

Кунду куһун биһигини

Кэрэтинэн урдэр.

4 оҕо: Куһун , куһун –кэрэзин!

Ардах туһэн тобургуур!

Оргууй тыаһаан сэбирдэхтэр

Туннук нонуо котоллор!

Ытытааччы : **Ой** ,оболор, истэбит дуо? Тыа сабатыгар бэйэтин балазаныгар ким –эрэ утуйа сытар. Куттаныман озолоор , кини кытаанах да , куһазан санаата суох. Ити тыа иччитэ **Лесовик** . Чэ, озолоор, бары бииргэ Тыа иччитин ынырыазын .

Озолор: **Лесовик** , тургэнник уһугун , биһигини кытта оонньоо !(оонньоу эскирэтиһэ оонньоу)

Лесовик :Оо , уһуннук да утуйбуппун.

Миигин уһугуннарбыт, бу

Кимнээх кэллилэр?

Бэрт кордоох- нардах дьон быһыылааххыт

Дорооболорун озолоор!

(Норуон – норгуй буоллун).

Бытааччы : Биниги озолор эйиэхэ , эн тыазар ыалдьыттыы кэллибит, эйигин кытта оонньуу , ккулэйдии.

Лесовик: Дьэ , озолор тугу сатыгыт? билэзит?

Бытааччы : Таабырыны таайаллар ,

Ыллыылар , оонньуулар-корулууллар.

Лесовик : Дьэ , билигин бэрэбиэркэлиэм!

(Таабырын таайтарар)

1. Хойуу тыаба олоробун,

Сылаас сымнабас сонноохпун,

Кырдыабас дууп кондойугэр

Эриэхэни кирэбин! **(Туун)**

2. Бэстэр анныларыгар, харыйалар анныларыгар

Иннэлэрдээх моһоччук сытар уһу! **(Дьуос)**

3. Сыыр урдугэр , сыыр анныгар ,

Хатын анныгар, харыйа анныгар,

Хороводтаах , эрээтинэн

Бэргэхэлээх эрээттэр тураллар! **(Тэллэйдэр)**

Лесовик :

Маладьыастар. Билигин учугэйдик оностон , олоруц уонна остуоруйата истин. Ол гынан баран, мин остуоруйабын эһигиннинн бииргэ кэпсиибин.

Хомурдуос котор:

Олорбута эбитэ уһу уруц кун анныгар кырачаан Хомурдуос. Ким билиэй, кини ханна олорорун. Ардыгар хара тыаба котор , ардыгар хонууга тахсар . Туун ханна ситэр да, онно утуйар.

Дьэ биирдэ хомурдуос хатыц анныгар уһуктубут уонна соһуйан, дьиктиргээн хаһыты туспут:

Хомурдуос Жучок: Ой , хатынчааным барахсан ! Корун эрэ , кини кыһыл комус буолбут дии! Сэбирдэхтэрэ саһарбыттар , тула чыычаахтар уорунэн котоллор. Бу туох буолла!

Бытааччы , оҕолор:

Куһун ,Комус Куһун кэллэ!

Хомурдуос Жучок:

Ол аата тугуй? Бука , Куһун тыа устун оргууй а5ай сылдьар, ким да истибэт ? Кини ханан ааһар да, онно туох барыта саһарар. Куһун диэн дьэ оннук дуо?

Бытааччы :

Иһит эрэ, хомурдуос! О5олор эйиэхэ комус Куһун туьунан хоһоон аа5ахтара, ырыа ыллыахтара.

1 озо:Куһун оргууй кэлиэээ,

Олбуор ааныгар тохтуо5а, оччо5о

Хатыщ сэбирдэ5э саһарыа

Эн суолгар туһуо5э.

2 озо: Оско куһун (хана эрэ) чугас буолла5ына

Сарсыарда эрдэ хонууларга

Манан туманнар туһуохтэрэ ,

Ол кэнниттэн хайаан да куут

Сиибиктэ ардахтары .

Хоровод: « Куһун ыалдьыттыы кэллэ»

Хомурдуос Жучок: Даа .Куһун , чахчы , кэрэ костуулээх эбит!

Бытааччы:Дьэ , билигин бары бииргэ

Комус куһуну ынырабыт!

Бары:

Комус куһун , Комус куһун !

Ыалдьыттыы кэл биһиэхэ.

Куһун :

Дорооболорун,о5олоор!

Дорообо, Хомурдуос!

Бу мин Куһун буолабын!

Мин уунээйилэри кыһыл комус очнуубун, бары харамайдарга кыһыцца бэлэмнэнэргэ комолоһобун, оттон котордор арацас бэлиэни кордохторунэ сылаас дойдударга бараары мусталлар.

Хомурдуос:

Котордор бары бараллар дуо?

Куһун :

Суох, тымныыттан куттаммат котордор хаалаллар, арай оттон скворецтар барарга бэлэмнэнэн эрэллэр.

(Ырыа « Улетает скворушка)

Хомурдуос :

Чыычаахтар , барыман, миэхэ кэлин, хатыцчааным анныгар. Бары котон , баран эрэллэр: Мин соботоһун хайдах буолабын? Мин ойдоотум, билигин куолгэ котуом .

Куолгэ доһотторум базачааннар уонна бырдах миигин куутэллэр.

(Ырыа « Про лягушат и комара») Т.Волгиной.

Хомурдуос:

Баһачааннар , уу наһаа тымныы . Хата , тахсаммыт оонньоохайын.

(оонньоу « Веселые лягушата»)

Хомурдуос: Оо , кымырдаһасчааннар , кымырдаһастаар.

Кымырдаһас: (Ункуу « Как у наших у ворот»)

Кымырдаһастар: Сэбирдэхтэри тыал котуттэ,

Балаһаммытын урэйдэ.

Хомурдуос:Сэбирдэхтэр , сэбирдэхтэр

Котун манна

Кырдыһастар иэдээннэ түбэстилэр.

(Ункуу « Танец с листьями»)

Куһун:

Сэбирдэхтэр- маладыастар .

Тыалтан , ардахтан кистээтилэр

(Ырыа « Грустный дождик» Л.Кузьминой)

Күһүн: Ардах барыгытын куттаата,
Кэлин , ардахан куотун (Зонтигын аар).

Куобахчаан:Кунтэн кун тымныйар ,
Кунтэн кун ардыр,
Тэтин сэбирдэбин курдук
Титириибин, сытыйабын
Уйалаабым буоллар даа
Кубус кураанах , сьп-сылаас,
Ириэриэм этэ онно атахтарбын, кулгаахтарбын.

Күһүн;

Зонтик анныгар кэл, кырачаан. Атахтаргын ириэриэм –суурэн хаалыан.

Саһылчаан:З

онтигын эйиэхэ дыктылээх:

Уһооммутугэр да кыараҕас буолбатах.

Күһүн;

Саһылчаан , тиэтэй биһиэхэ

Коп кутуруккун куурда.

Эһэ:

Утуо кун-бука барыгытыгар!

Зонтик анныгар киирэбин дуо?

Муннубун, кулгаахпын ириэрэ?

Күһүн;

Миэстэ барыбытыгар тийиэ!

Ол барабыай котон иьэр,

Сацата иһиттэн тахсыбат.

Барабыай :

Ардах аннынан котоммун

Онно –манна сиэмэ кордоотум,

Кынаттарым ыараатылар

Нэбиилэ-нэбиилэ котобун.

Куһун;

Барабыайчаан , биьихэ кэл,

Ардах – ааста , кун коруо.

Уцкуу

Куһун:

Энигини кытта араһсар кэмим кэллэ

Хайдах курдук эйэлээхтик оонньоотубут,

Ыллаатыбыт-туойдубут, ункуулээтибит.

Ол эрэри , араһсар кэм кэллэ да,

Сотору кэминэн корсуохпут!

Корсуоххэ дылы! (Куһун кэһилэрин түнэтэр).

Ыгытааччы:

Кой халлаанна кун корор,

Куһунну тыабыт кэрэтиэн!

Корсуоххэ дылы, Комус Куһун!

Махтал буоллун, куһунну бэлэхтэргэр.

Оттон биһиги дьиэбитигэр тоннобут.